Tytuł: Szczepionki wysokoskojarzone – nowy plan strategiczny dla szczepień obowiązkowych w Programie Szczepień Ochronnych. / Multidisease combined vaccine – the new strategic plan for mandatory vaccination in the National Immunization Program.

Słowa kluczowe: bolesne ukłucia szczepionki wysokoskojarzone
Keywords: painful injections multidisease and multivalent vaccine

Autorzy:
Ewa Bernatowska - Klinika Gastroenterologii, Hepatologii i Immunologii IP-CZD

Streszczenie:

Polski Program Szczepień Ochronnych zawiera listę szczepień obowiązkowych, finansowanych przez Ministerstwo Zdrowia, oraz szczepionek zalecanych, których koszty ponoszą rodzice. Wzrost liczby szczepionek podawanych dzieciom poniżej 2. r.ż. związany jest z bólem i dyskomfortem. Badanie na ten temat opinii rodziców, lekarzy oraz pielęgniarek wykazało, że akceptacja 3 lub większej liczby wkłuć podczas jednej wizyty u dzieci poniżej 2. r.ż. jest trudna. Sondaż pokazał też, że cena wysokoskojarzonych szczepionek jest dla wielu rodziców zbyt wysoka.

Abstract:

The Polish Childhood Immunization Schedule contains the mandatory vaccines, funded by Ministry of Healthand recommended vaccines bought by parents. The increasing number of vaccines given concomitantly in children below two years of age has been associated with pain and discomfort. A survey performed among parents, physicians and nurses indicated that administering three or more injections during one visit, among children below two years of age was difficult to accept. A survey showed also that many parents couldn’t afford the combined vaccine because of its high price.